

Владислав ВЕРБЕЦЬ

СОЦІОЛОГІЯ

теоретичні
та методичні
аспекти

Рівне 2005

316/075-8/
B31

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ВЛАДИСЛАВ ВЕРБЕЦЬ

**СОЦІОЛОГІЯ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ**

Навчально-методичний посібник

Рівне – 2005

УДК 316
ББК 60.5
В 31

Вербець В.В. Соціологія: теоретичні та методичні аспекти: Методичний посібник для студентів гуманітарних університетів. – Рівне: РДГУ, 2005. – 202 с.

У посібнику розглядаються теоретичні та методичні проблеми вивчення соціології як соціально-гуманітарної науки, репрезентується модульна система навчальних тем і подається нове бачення шляхів організації соціологічних досліджень діяльності засобів масової інформації, розвитку соціальних спільнот і молодіжних груп. Висловлювання теоретичного характеру супроводжуються суттєвими практичними напрацюваннями, які постають ілюстративним фоном теоретико-методологічних положень.

Автор: *В.В. Вербець* – кандидат педагогічних наук, професор кафедри політології та соціології РДГУ

Рецензенти: *В.І. Тарасенко* – доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри історії та теорії соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

В.Є. Савка – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету „Львівська політехніка”

Відповідальний за випуск: *С.С. Троян* – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології та соціології РДГУ

ISBN 966-7631-84-2

ББК 60.5

Рекомендовано до друку науково-методичною радою РДГУ, протокол № 5 від 3.05.2004 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2005

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні передумови становлення соціології як науки	9
1.1. Тематичний план курсу “Соціологія-1”	9
1.2. Тематичний план курсу “Соціологія-2”	12
1.3. Робоча програма курсу “Соціологія-1”	15
1.4. Робоча програма курсу “Соціологія-2”	27
1.5. Проблемні питання з курсу “Соціологія-1”	37
1.6. Проблемні питання з курсу “Соціологія” (заочний факультет)	39
1.7. Іспитові завдання з предмета “Соціологія”	40
1.8. Тематика факультативів та спецсеінарів з курсу “Соціологія”	43
1.9. Структура звіту про результати соціологічного дослідження	44
1.10. Список основних підручників та посібників з предмета „Соціологія”	46
Розділ 2. Методичні аспекти соціології	58
2.1. Спецкурс „Методика проведення соціологічного дослідження”	58
2.2. Тематичний план навчального курсу “Методика проведення соціологічного дослідження”	59
2.3. Тематика соціологічних досліджень з курсу “Методика проведення соціологічного дослідження”	76
2.4. Спецкурс „Контент-аналіз діяльності засобів масової інформації”	78
2.5. Робоча програма курсу “Контент-аналіз діяльності засобів масової інформації”	80

2.6. Питання для іспитового випробування зі спецкурсу “Контент-аналіз діяльності засобів масової інформації”	90
2.7. Структура звіту щодо діяльності засобів масової інформації (результати контент-аналізу)	92

Розділ 3. Технологія проведення

соціологічного дослідження	96
3.1. Програма соціологічного дослідження	96
3.2. Методологічна частина програми	98
3.3. Методи термінологічного аналізу	101
3.4. Методика аналізу понятійного апарату	105
3.5. Етапи і методика аналізу операцій та понять	106
3.6. Процедурна частина програми (техніка та робочий план дослідження)	112
3.7. Вивчення документів	116
3.8. Контент-аналіз документальних джерел	117
3.9. Вимірювання та кодування	121
3.10. Спостереження як метод соціологічного дослідження	123
3.11. Опитування в соціологічному дослідженні (анкетування, інтерв'ю)	125
3.12. Структура анкети	127
3.13. Інтерв'ю	132
3.14. Фокусоване групове інтерв'ю	133
3.15. Метод експертних оцінок	136
3.16. Методика вибірки в соціологічному дослідженні	137
3.16.1. Види вибірових досліджень	137
3.16.2. Імовірні вибірові дослідження	138
3.16.3. Територіальна вибірка	141
3.17.1. Аналіз соціологічної інформації	149
3.17.2. Шкала назв (номінальна шкала)	151
3.17.3. Шкала порядку	151

3.17.4. Метод експертних оцінок	153
3.17.5. Метод “сумарних” оцінок	153
3.17.6. Шкалограмний аналіз	153
3.18. Статистична обробка результатів дослідження	153
Розділ 4. Діагностика соціальних процесів	161
Додаток 1	
Кінцева оцінка курсу	161
Додаток 2	
Програма соціологічного дослідження	163
Додаток 3	
Робочий план соціологічного дослідження	164
Додаток 4	
План заходів для здійснення соціологічного дослідження	165
Додаток 5	
Макет програми соціологічного дослідження	166
Додаток 6	
Анкета “Професійний та психологічний портрет викладача”	170
Додаток 7	
Анкета “Оцінка діяльності деканату”	179
Додаток 8	
Інститут соціальних досліджень Національного університету “Острозька академія”	186
Рекомендована література	192

Навчальне видання

**СОЦІОЛОГІЯ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ**

Навчально-методичний посібник
для студентів гуманітарних університетів

Автор: В.В. Вербець

Відповідальний за випуск: С.С. Троян

Комп'ютерна верстка та макет: Л.Федорук

Підписано до друку 3.05.2004 р.

Папір офсет. Формат 60/84 1/16.

Ум. др. арк. 6,3.

Тираж 300. Зам. № 39/2.